

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 listopada 2013 r. znak (...) - 3-07- (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., odmówił ubezpieczonej A. U. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu stałego (długotrwałego) uszczerbku na zdrowiu, będącego następstwem wypadku przy pracy, jakiemu uległa ubezpieczona w dniu 21 listopada 2014 r. wskazując, iż zdarzenie z dnia 21 listopada 2014 r. nie spełnia definicji wypadku przy pracy z uwagi na brak przyczyny zewnętrznej (decyzja k. 35 plik I akt zasiłkowych).

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona A. U., domagając się jej zmiany, poprzez przyznanie jednorazowego odszkodowania z ubezpieczenia wypadkowego, podając, iż do wypadku – zwichnięcia prawego stawu barkowego ze złamaniem guzka większego kości ramiennej – doszło w drodze z magazynu na salę sprzedaży, na skutek poślizgnięcia się zakończonym upadkiem, jednocześnie wskazując, że nie zna przyczyny wypadku. Ubezpieczona podała, że w szpitalu dokonano nastawienia zwichnięcia i założono opatrunek gipsowy, a dolegliwości bólowe związane z upadkiem nadal się u niej utrzymują (odwołanie k. 4).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, motywując to tym, że przedmiotowe zdarzenie nie spełnia definicji wypadku przy pracy ze względu na brak przyczyny zewnętrznej, a nadto, że protokół powypadkowy dokonując innej kwalifikacji w tym zakresie zawiera stwierdzenia bezpodstawne, co jest okolicznością, która wyłącza prawo do świadczeń wypadkowych, a którą wymienia przepis zastosowanego w tej sprawie art. 22 ust 1 pkt 3 ustawy wypadkowej (odpowiedź na odwołanie k. 4).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. U. była zatrudniona od 2011 r. do 2016 r. jako kasjer- sprzedawca w firmie H500 spółce z ograniczoną odpowiedzialnością G560 S.K.A. - w punkcie sprzedaży (...) – sklep (...) w N..

Niesporne

W dniu 21 listopada 2014 r. o godzinie 6:30 rozpoczęła w pracę na stanowisku kasjer-sprzedawca. Około godziny 11:30, ubezpieczona szła z pomieszczenia socjalnego przez magazyn na salę sprzedaży, niosąc w rękach rolki do kasy. W pewnym momencie poślizgnęła się i upadła do przodu na prawą rękę. Posadzka była sucha, bez dziur i ubytków, w magazynie było widno.

Dowód: zeznania ubezpieczonej - k. 14-15, zeznania świadka S. P. – k. 14v-15

Do upadku A. U. nie doszło na skutek jej zasłabnięcia.

Dowód: zeznania ubezpieczonej - k. 14-15

A. U. przed zdarzeniem nie chorowała, w tym również na schorzenia, z którymi wiązałyby się utrata przytomności czy zasłabnięcia. W dniu zdarzenia czuła się dobrze, była zdrowa.

Dowód: zeznania ubezpieczonej - k. 14-15

Zespół powypadkowy ustalił, iż w dniu 21 listopada 2014 r. A. U. posiadała aktualne badania lekarskie wraz z zaświadczeniem lekarskim stwierdzającym zdolność do pracy. Nie stwierdzono by znajdowała się pod wpływem alkoholu ani środków odurzających. Ustalono natomiast, że zewnętrzną przyczyną wypadku - był brak uwagi i koncentracji na wykonywanej czynności, zbyt szybkie tempo pracy.

Dowód: Protokół Nr (...) ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy- k. 5-10

Po zdarzeniu z dnia 21 listopada 2014 r., A. U. z powodu silnych dolegliwości bólowych prawego barku, zgłosiła się do Izby Przyjęć szpitala w N.. Została przyjęta na oddział chirurgii ogólnej. Rozpoznano u niej zwichnięcie prawego stawu ramiennego ze złamaniem guzka większego kości ramiennej. Dokonano nastawienia zwichnięcia w znieczuleniu ogólnym i założono opatrunek gipsowy. A. U. była niezdolna do pracy w okresie od 21 listopada 2014 r. do 25 czerwca 2015 r.

Dowód: dokumentacja medyczna (plik ZUS dok. med.)

Obecnie u A. U. rozpoznaje się przebyte nastawione zwichnięcie prawego stawu barkowego, wygojone złamanie guzka większego prawej kości ramiennej z nieznacznego stopnia ograniczeniem funkcji w związku z wypadkiem przy pracy w dniu 21 listopada 2014r. Schorzenia te powodują u ubezpieczonej 5% stały uszczerbek na zdrowiu.

Dowód: opinia biegłego sądowego M. G. – k. 38- 41

Organ rentowy decyzją z dnia 30 listopada 2015 r. odmówił ubezpieczonej A. U. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 21 listopada 2014 r., motywując to tym, że przedmiotowe zdarzenie nie spełnia definicji wypadku przy pracy ze względu na brak przyczyny zewnętrznej.

Niesporne

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U.z 2002r., Nr 199, poz. 1673 z późn. zm.), ubezpieconemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Stały uszczerbek na zdrowiu stanowi takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nie rokujące poprawy, natomiast uszczerbek długotrwały naruszenie czynności organizmu powodujące upośledzenie jego czynności na okres przekraczający sześć miesięcy, mogące jednak ulec poprawie (art. 11 ust. 2 i 3 ustawy). Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą, tj. 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych, 2) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia, 3) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy (art. 3 ust. 1 ustawy).

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1975., Nr 20, poz. 105 z późn. zm.), pracownikowi, który uległ wypadkowi przy pracy przysługuje jednorazowe odszkodowanie w razie stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przy czym stały uszczerbek na zdrowiu stanowi takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nie rokujące poprawy (art. 9 ust. 2 ustawy), natomiast za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie czynności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający sześć miesięcy, mogące jednak ulec poprawie.

Dla oceny, czy dane zdarzenie można uznać za wypadek przy pracy należy odnieść się do przepisu art. 6 powołanej ustawy, który formułuje jego definicję. Zgodnie z nią wypadek przy pracy to nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło: bądź w związku z pracą podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności albo poleceń przełożonych, bądź podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności w interesie zakładu pracy, nawet bez polecenia, bądź wreszcie w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji zakładu pracy w drodze między siedzibą zakładu pracy, a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Z kolei, aby zdarzenie mogło być uznane za wypadek przy pracy musi spełniać następujące warunki: mieć charakter nagły, być wywołane przyczyną zewnętrzną, powodować uraz lub śmierć, pozostawać w związku z pracą.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami była tylko jedna spośród wymienionych wyżej przesłanek, a mianowicie, czy uraz- zwichnięcie prawego stawu ramiennego ze złamaniem guzka większego kości ramiennej- został wywołany przyczyną zewnętrzną.

Organ rentowy zarówno na etapie przedsądowym, jak i w trakcie niniejszego postępowania podnosił zarzut co do tego, że zdarzenia w dniu 21 listopada 2014 r. nie należy zakwalifikować jako wypadek przy pracy z uwagi na brak przyczyny zewnętrznej.

Ustalenia faktyczne w sprawie Sąd oparł na treści zeznań ubezpieczonej, świadka S. P., protokołu powypadkowego i dokumentach znajdujących się w aktach sprawy.

Oceniając wiarygodność zeznań ubezpieczonej, Sąd doszedł do wniosku, iż stanowią jednoznaczną, niezmienną i spójną relację zgodną z zeznaniami świadka S. P., która co prawda nie była bezpośrednim świadkiem samego upadku ubezpieczonej, ale miała z nią kontakt zaraz po wypadku i której ubezpieczona przekazała, że do wypadku doszło na skutek poślizgnięcia. W konsekwencji przyjęć należało, iż ubezpieczona A. U. poślizgnęła się i upadła. Upadek ten niespornie miał miejsce w trakcie wykonywania obowiązków służbowych na rzecz pracodawcy, spowodował u ubezpieczonej uraz w postaci zwichnięcia prawego stawu ramiennego ze złamaniem guzka większego kości ramiennej.

Nie zostało wprawdzie ustalone co konkretnie wywołało poślizgnięcie ubezpieczonej (nawierzchnia nie była mokra, nie było żadnych świadków samego upadku), lecz dla istoty sprawy nie miało to większego znaczenia. Ubezpieczona wyraźnie wskazała, iż była zdrowa, jej samopoczucie było dobre, nie poczuła by zrobiło jej się słabo, nie chorowała na żadne choroby, które mogłyby powodować zasłabnięcia czy utratę przytomności. Nie ustalono zatem wyłącznej przyczyny wewnętrznej, tkwiącej w organizmie ubezpieczonej, a ona sama wskazała, iż nie cierpi na żadne dolegliwości. Z samego faktu braku możliwości ustalenia przyczyn poślizgnięcia nie można wywodzić, że tym samym przyczyna miała charakter wewnętrzny.

Ustawa o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie zawiera definicji przyczyny zewnętrznej wypadku. Definicja ta wypracowana została przez wieloletnie orzecznictwo. I tak przyczyną zewnętrzną wypadku może być każdy czynnik pochodzący spoza organizmu poszkodowanego zdolny w istniejących warunkach wywołać szkodliwe skutki, w tym także pogorszyć stan zdrowia pracownika dotkniętego już schorzeniem samoistnym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 1999 r. w sprawie II UKN 87/99 opublikowany w OSNAP 2000/20/760). W uzasadnieniu uchwały 7 sędziów z dnia 11 lutego 1963 w sprawie III PO 15/62 opublikowanej w OSNC 1963/10/216 Sąd Najwyższy wskazał, że „przyczyną sprawczą - zewnętrzną zdarzenia może być każdy czynnik zewnętrzny (tzn. niewynikający z wewnętrznych właściwości człowieka), zdolny wywołać w istniejących warunkach szkodliwe skutki. W tym znaczeniu przyczyną zewnętrzną może być nie tylko narzędzie pracy, maszyna, zwierzę, siły przyrody, lecz także czyn innego osobnika, a nawet praca i czynność samego poszkodowanego. Tak więc za przyczynę zewnętrzną należy uznać zarówno działanie maszyny uszkadzającej ciało, jak i uderzenie spadającego przedmiotu, podźwignięcie się pracownika, niezręczny ruch jego ręki powodujący uderzenie i jej uszkodzenie, jak wreszcie potknięcie się na gładkiej nawet powierzchni i złamanie nogi.”. Podobny pogląd wyraził również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 stycznia 1998 r. w sprawie II UKN 483/07 opublikowanym w OSNP 1999/2/64: „Zewnętrzną przyczyną sprawczą wypadku przy pracy może być każdy czynnik zdolny wywołać w istniejących warunkach zdarzenie powodujące skutki w postaci śmierci lub urazu zdrowotnego. Jest to impuls powodujący wypadek i wyzwalający w jego toku czynnik zewnętrzny powodujący uraz lub śmierć. W każdym razie może to być - powodujące uszkodzenie ciała - działanie sił przyrody, narzędzi pracy, maszyn, spadającego przedmiotu; czyn innej osoby, jak również zawiniona lub mimowolna czynność samego poszkodowanego (np. potknięcie się, odruch, upadek - nawet na gładkiej powierzchni), byleby nie zachodziły podstawy do stwierdzenia, że wypadek został spowodowany wyłącznie schorzeniem tkwiącym w organizmie pracownika, łączącym się choćby ze skłonnością do omdleń lub zakłóceń równowagi” (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 1963 r., zasada prawna, III PO 15/62, OSNCP 1963 nr 10, poz.

215 oraz wyroki z dnia 16 czerwca 1980 r., III PR 33/80, LEX nr 14532 i z dnia 28 kwietnia 2005 r., I UK 257/04, LEX nr 390131).

W wyroku z dnia 4 marca 2013 r. I UK 505/12 Sąd Najwyższy wskazał, iż „śmierć pracownika podczas wykonywania w czasie pracy zwykłych czynności, wskutek urazów doznanych w wyniku upadku z wysokości spowodowanego atakiem padaczki, jest wypadkiem przy pracy w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 ze zm.).” Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do tego wyroku argumentował, iż (w stanie faktycznym tamtej sprawy) „przyczyną pierwotną upadku było schorzenie wewnętrzne (napad padaczkowy), niepowodujące jednak samodzielnie (jako przyczyna wyłączna) zgonu pracownika, którego przyczyną było doznanie urazów czaszki wskutek uderzenia o betonową podłogę. Wystąpił więc ciąg przyczynowo-skutkowy, w którym zgon pracownika nastąpił ostatecznie wskutek przyczyny zewnętrznej (urazy czaszki spowodowane uderzeniem o betonową podłogę), niewątpliwie związanej z pracą (środowisko pracy; "uwarunkowanie źródłem zagrożenia związanego z pracą") (...) Wymaganie, aby uraz został spowodowany czynnikiem zewnętrznym wskazuje na konieczność związku przyczynowego między urazem i czynnikiem pochodzącym spoza organizmu poszkodowanego, przy czym czynnik ten ma zadziałać w ramach nagłego zdarzenia wywołanego przyczyną zewnętrzną. Ten element należy rozumieć w ten sposób, że wypadek przy pracy musi być wywołany taką przyczyną, zaś uraz spowodowany wypadkiem jest skutkiem działania czynnika zewnętrznego, pochodzącego spoza organizmu poszkodowanego. W takim razie uraz, który następuje wyłącznie na skutek nagłego rozwoju (ujawnienia się, pogorszenia, pogłębienia) schorzeń samoistnych, wewnętrznych stwierdzanych u poszkodowanego przed wypadkiem, bez zadziałania czynnika zewnętrznego, nie jest skutkiem wypadku (por. B. Gudowska [w:] Społeczne ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe. Komentarz, pod red. M. Gersdorf i B. Gudowskiej, Warszawa 2012, nr boczny 42 do art. 3). Uraz spowodowany wyłącznie przyczyną wewnętrzną, mającą swe źródło w stanie chorobowym poszkodowanego, pozbawia zdarzenie cechy wypadku ze względu na brak przyczyny zewnętrznej. Uraz doznany wyłącznie na skutek przyczyny tkwiącej w organizmie pracownika może się bowiem zdarzyć w każdych okolicznościach, a nie tylko w pracy. Przyjmuje się jednak, że określonemu zdarzeniu nie można odmówić cechy wypadku, jeżeli bez wykonywania pracy nie doszłoby do niego, albo też prawdopodobieństwo jego zajścia byłoby niewielkie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1997 r., II UKN 304/97, OSNAPiUS 1998 nr 15, poz. 464).” Sąd Najwyższy podkreślił, iż „nawet, gdy źródłem nagłego zdarzenia była choroba, to należy uwzględnić przyczynę dodatkową, zewnętrzną, pochodzącą ze sfery zagrożenia pracą i przyjąć, że ta właśnie przyczyna spowodowała uraz. Uraz doznany w wyniku nagłego zdarzenia spowodowanego epileptyczną utratą świadomości w miejscu pracy może być poczytany za spowodowany przyczyną zewnętrzną, jeżeli warunki pracy wywarły wpływ na jego rozmiar, przykładowo w sytuacji, gdy podczas upadku z powodu utraty przytomności pracownik stracił rękę urwaną przez maszynę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2007 r., I UK 205/07, OSNP 2008 nr 23-24, poz. 361). Według tej reguły uznaje się za wypadek przy pracy upadek pracownika na skutek utraty przytomności wynikającej ze skłonności do omdleń, gdy doznanie urazu następuje wskutek uderzenia o twarde podłoże lub upadku z wysokości (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 stycznia 1977 r., III PRN 47/76, (...) 1977 nr 1, s. 44 oraz z dnia 14 września 1977 r., III PRN 30/77, Służba (...) 1978 nr 2, s. 34). W takich przypadkach przyczyną sprawczą doznanych uszkodzeń ciała pracownika jest nie tylko sam atak choroby powodujący utratę przytomności, lecz czynnik zewnętrzny, którego wystąpienie powoduje uraz.”

Odnosząc się do niniejszej sprawy wskazać należy, że niemożność ustalenia przyczyny poślizgnięcia ubezpieczonej nie może skutkować przyjęciem, że zdarzenie zostało spowodowane czynnikiem wewnętrznym. Trzeba tu też zauważyć, że w przypadku będącym przedmiotem sporu można jedynie spekulować, co było przyczyną poślizgnięcia się zakończonego upadkiem, na pewno jednak nie było to omdlenie czy zasłabnięcie. W świetle jednak zaprezentowanego wyżej orzecznictwa Sądu Najwyższego nawet omdlenie czy zasłabnięcie pracownika (czy choroba nie wywołująca) nie mogłoby zostać uznane za samą przyczynę wypadku, lecz przyczyną w takiej sytuacji stanowiłoby zetknięcie ciała upadającego pracownika z podłożem. Organ rentowy nie powołał się przy tym na żadne okoliczności, które pozbawiłyby ubezpieczonego świadczeń z ubezpieczenia – jak chociażby rażące niedbalstwo (art. 21 ustawy wypadkowej), nie wykazano również żadnych przyczyn (schorzeń) wynikających wprost z organizmu ubezpieczonej, zaś przyjmując za Sądem Najwyższym, przyczyną urazu był upadek – uderzenie o podłoże - co ma bezpośredni związek

z pracą, nie zaś nieustalona przyczyna wewnętrzna. Nawet jeśli by ubezpieczona cierpiała na schorzenie wiążące się ze skłonnością do omdleń, to w niniejszym stanie faktycznym nie stanowiłoby ono przyczyny wewnętrznej.

Ostatecznie należy więc uznać, że przyczyną zewnętrzną wypadku z dnia 21 listopada 2014 r., które wywołało niezdolność do pracy ubezpieczonej było uderzenie w twarde podłoże po poślizgnięciu zakończonym upadkiem, które miało miejsce w pracy i podczas wykonywania obowiązków należących do pracownika. Nie ulega bowiem wątpliwości, że bez upadku i uderzenia w miejscu pracy nie doszłoby do powstania urazów skutkujących niezdolnością wnioskodawcy do pracy w dalszym okresie. Zdarzenie to, w ocenie Sądu, powinno być zakwalifikowane ze względu na nagłość, przyczynę zewnętrzną i związek z pracą jako wypadek przy pracy.

Stojąc na stanowisku, iż zdarzenie z dnia 21 listopada 2014r. nie stanowiło wypadku przy pracy, organ rentowy nie ocenił wysokości stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu u A. U. na skutek tego zdarzenia. Z tego względu sporządzenie opinii w tym zakresie zlecano biegłemu sądowemu z zakresu chirurgii urazowo – ortopedycznej M. G., który określił go na 5 %. Opinii tej nie zakwestionowała żadna ze stron.

Opinia biegłego jest jasna, pełna i spójna, a jej wnioski w sposób logiczny i przekonujący umotywowane, wreszcie wydana została przez wysokiej klasy fachowcę z tytułami naukowymi, o wieloletnim doświadczeniu klinicznym, o specjalności odpowiedniej do schorzeń ubezpieczonej po badaniu przedmiotowym oraz dogłębnej analizie dokumentacji medycznej. Biegły wyczerpująco opisał stwierdzone przez siebie odchylenia od stanu prawidłowego. odniosła się też do przesłanek, które należy wziąć pod uwagę przy ocenie ustalania uszczerbku na zdrowiu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania.

Mając na uwadze wszystko powyższe, Sąd, w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w przedmiocie przyznania ubezpieczonej prawa do jednorazowego odszkodowania z ubezpieczenia wypadkowego i orzekł, jak w sentencji wyroku.

Z:

1. (...),
2. (...),
3. (...),
4. (...).

20.03.2017r.